TLAČOVÁ SPRÁVA “ČÍTAJME SI…2025”

Bratislava 25. 03. 2025

Projekt **"ČÍTAME SI..."** je dlhoročnou iniciatívou Linky detskej istoty (LDI), ktorá má za cieľ podporiť a posilniť záujem detí a mládeže o čítanie na celom Slovensku. Každoročne, v spolupráci s partnermi, organizujeme celoslovenský detský čitateľský maratón, do ktorého sa zapája stále väčší počet detí a mladých ľudí, vrátane základných, stredných a materských škôl, knižníc, školských a záujmových klubov, centier, nemocníc a ďalších inštitúcií. Tento projekt má za cieľ nielen podporiť záujem o literatúru a čítanie a podporiť myšlienku inklúzie a integrácie, ale aj zvýšiť informovanosť detí a mládeže o bezplatnej, anonymnej a nonstop dostupnej pomoci prostredníctvom Linky detskej istoty, kde deti, mládež ale i dospelí môžu nájsť potrebnú podporu a pomoc v prípade, že ju budú potrebovať. Linka pomoci je tu pre nich na t. č. 116111, aj online na www.ldi.sk

Ako vznikol tento projekt? Jeho historický kontext.

Projekt "ČÍTAME SI..." vznikol v roku 2008 ako reakcia na každodenné potreby detí a mladých ľudí, ktorí sa obracajú na Linku detskej istoty. *„Linka detskej istoty už 29 rokov prijíma nepretržite hovory od detí a mladých ľudí, ktorí sa na nás obracajú s rôznymi témami a problémami (viac ako 3 milióny hovorov). Priamo od detí a mladých ľudí na Linke pomoci 116111 denne počúvame o tom, čo ich trápi či ťaží, čo prežívajú, čo sa snažia riešiť, čo ich zaujíma a z čoho sa tešia. V hovoroch na Linke však nejde vždy iba o krízové situácie, ktoré predstavujú ohrozenie života; s deťmi a mladými často riešime aj pocity osamelosti, nedostatok pozornosti zo strany dospelých alebo trávenie voľného času.“* Mgr. Táňa Ivanič Rybanská – riaditeľka Linky detskej istoty.

“Tento projekt bol vytvorený s cieľom podporiť deti a mládež v ich osobnostnom raste, v zmysluplnom trávení voľného času, v rozvoji čitateľských návykov a zároveň ich informovať o možnostiach, ako získať pomoc v ťažkých chvíľach. Celoslovenský detský čitateľský maratón "ČÍTAJME SI..." organizujeme už 16 rokov a jeho obľuba každoročne rastie. Kým do úvodného ročníka sa v roku 2008 zapojilo 3 000 detí, dnes je to už rekordných viac ako 180 000 detí a mladých ľudí z viac ako 1 000 škôl, knižníc, klubov, centier a ďalších inštitúcií po celom Slovensku a číta sa v 23 jazykoch.” Mgr. Táňa Ivanič Rybanská – riaditeľka Linky detskej istoty.

“V dnešnej dobe je dôležité, aby deti a mladí ľudia vedeli, že existuje miesto, kde sa môžu bez obáv vyrozprávať alebo sa s niekým poradiť. Tento čitateľský maratón preto nie je len príležitosťou na podporu čítania detí a mladých ľudí, ale aj príležitosťou na posilnenie povedomia o tom, že Linka detskej istoty je tu pre všetky deti a mládež, vždy, keď sa budú potrebovať s niekým porozprávať, niečo prekonzultovať, poradiť sa, či riešiť problém alebo vážnu krízovú situáciu, a práve v tom čase nemajú pri sebe svojich rodičov alebo inú blízku, dôveryhodnú osobu.” PhDr. Katarína Trlicová – psychologička a odborná garantka Linky detskej istoty

ČÍTAJME SI…2025

Celoslovenské podujatie: 16. ročník CELOSLOVENSKÉHO DETSKÉHO ČITATEĽSKÉHO MARATÓNU “ČÍTAJME SI…”
Kedy? V ktorýkoľvek deň a v akomkoľvek čase od pondelka 24. marca 2025 do piatka 28. marca 2025
Kde? Po celom Slovensku – v mnohým mestách a obciach, na rôznych miestach: v základných, stredných i materských školách, v knižniciach, v kluboch, v centrách, v nemocniciach atď.
Pre koho? Primárne pre deti a mládež, ale zapojiť sa môžu, samozrejme, i dospelí
Organizátor: Linka detskej istoty, n. o. v spolupráci s partnermi: školami, knižnicami, centrami atď.
Tohtotočné podujatie podporilo aj MŠVVaM SR a záštitu nad ním prevzal minister školstva pán Tomáš Drucker.

Vyhlásenie výsledkov a žrebovanie:

Výsledky „ČÍTAJME SI...2025” budú vyhlásené v stredu 2. apríla 2025 (po zrátaní počtu detí a mladých ľudí z celého Slovenska, ktorí sa do čitateľského maratónu zapojili). Vyžrebujeme 15 škôl / knižníc / klubov – spomedzi zúčastnených, ktoré dostanú sériu kníh, ktoré daruje dlhoročný partner podujatia **Vydavateľstvo SLOVART**. Navyše, tento rok do žrebovania prispejú aj Vydavateľstvo Sportmedia, Vydavateľstvo Divadlo SpozaVoza, Vydavateľstvo IKAR aj individuálne spisovatelia a ilustrátori ďalšími knihami. Viac informácií o podujatí a jeho výsledkoch nájdete na: www.ldi.sk a www.facebook.com/LinkaDetskejIstoty

Podujatie "ČÍTAJME SI..." zahŕňa množstvo atraktívnych faktorov.

Projekt **"ČÍTAJME SI..."** vnímane na Linke detskej istoty ako veľmi aktuálny a prínosný. Hlavným cieľom projektu je práve podporiť čo najväčšie množstvo detí v čítaní a zvýšiť ich celkový záujem o čítanie. Čítať spolu môžu rovesníci, ale aj staršie deti mladším, či deti seniorom. Samotné podujatie sa veľakrát prepája s besedami či výstavami, na ktoré sú prizývaní spisovatelia a spisovateľky, ilustrátori/ky a iné významné a zaujímavé osoby. Aplikujú sa tak rôzne faktory ovplyvňujúce vzťah k čítaniu – mladšie deti majú možnosť počúvať hlasné čítanie, staršie deti si budujú pocit kompetencie v čítaní. Deti sú motivované čitateľskou atmosférou, zaujímavými osobnosťami a čítaním zameraným na zážitok z knihy. Naskytuje sa tiež príležitosť priblížiť deti aj k súčasným slovenským autorom a slovenskej literatúre ako takej. Projekt tak prispieva k zatraktívneniu literatúry, čitateľskej zdatnosti a najmä radosti detí z kníh, ktorá sa v dnešnej dobe postupne vytráca.
Mgr. Lucia Chamutyová, psychologička z Linky detskej istoty

Ako je to s čitateľskou gramotnosťou detí na Slovensku?

Pravidelne vykonávané prieskumy ukazujú, že slovenskí žiaci základných škôl sa neustále zhoršujú v čitateľskej gramotnosti, a to až na úroveň rozvojových krajín. Deti a mladí ľudia majú značné ťažkosti s porozumením textu, a tým aj s prácou s textom či reprodukciou hlavných myšlienok textu. Za podpriemernou čitateľskou gramotnosťou môžeme hľadať viacero dôvodov. Deti sa zvyčajne sústredia viac na bezchybné, dobre znejúce čítanie a na výkon, než na uchopenie myšlienky textu a schopnosti ho prerozprávať. Veľakrát preto dokážu text prečítať relatívne rýchlo a plynule, avšak samotné čítanie je „prázdne", dieťa si z neho nič neodnesie. Deťom robia ťažkosti aj texty písané "zastaraným spôsobom", obsahujúce v súčasnosti málo používané slová, ktoré nezodpovedajú jazyku dnešných detí a mladých. Všeobecne sa tak vytráca zážitok z čítania, a tým aj motivácia k nemu, bez ktorej sa čitateľská gramotnosť efektívne rozvíjať nedá. Úlohu zohrávajú aj všadeprítomné komunikačné a informačné technológie ponúkajúce vizuálne zaujímavú, pasívne prijímanú zábavu. Deti dostávajú množstvo podnetov z okolia, z ktorých si len málokedy vyberú práve čítanie. Žiaľ, samozrejmosťou už nie je ani čítanie deťom rodičmi, čím sa u nich znižujú možnosti budovania pozitívneho vzťahu k čítaniu a literatúre ako takej. Pritom práve čítanie deťom od útleho veku je jedným z najlepších a najjednoduchších spôsobov, ako nielen priblížiť svet kníh dieťaťu, prehĺbiť s ním vzťah prostredníctvom príjemnej zdieľanej aktivity, ale aj prispieť k jeho zručnostiam a akademickým úspechom v budúcnosti, z ktorých môžu čerpať celý život.
Mgr. Lucia Chamutyová, psychologička z Linky detskej istoty

Aké sú benefity čítania?

Vďaka čítaniu si deti od útleho veku, rovnako ako adolescenti, rozširujú slovnú zásobu a nevedome osvojujú pravopis či zlepšujú gramatiku. Čítanie má tiež pozitívny vplyv na pamäť a koncentráciu, a podporuje schopnosti riešenia problémov. Nepriamym výsledkom pravidelného čítania tak môže byť optimalizácia školského výkonu a školských výsledkov. Treba mať na pamäti, že čitateľská gramotnosť u detí nemá vplyv len na ich súčasný vývin a výsledky, ale je nenahraditeľným základom aj pre neskorší vzdelávací proces, rovnako, ako pre kariérny rast, efektívnu komunikáciu či potrebné kritické myslenie v dospelosti. Deti a mladí ľudia si cez fiktívne príbehy taktiež rozvíjajú predstavivosť, je im umožnené prežívanie rôznych zážitkov prostredníctvom obľúbeného hrdinu. Mladý čitateľ má možnosť zdieľať emócie, formovať empatiu a poznávanie správania druhých, nakoľko príbehy môžu ponúkať akési „okno" do prežívania a rozmýšľania rôznych postáv. Literatúra a čítanie má tak významný vplyv aj na rozvoj emocionálnej a sociálnej gramotnosti. V neposlednom rade je čítanie výborný spôsob relaxovania a jednoduchá metóda na efektívne znižovanie každodenného stresu ľudí všetkých vekových kategórií.

Mgr. Lucia Chamutyová, psychologička z Linky detskej istoty

ZÁSTUPCOVIA MÉDIÍ SÚ SREDČNE VÍTANÍ!

LDI promo čitateľské podujatie: je symbolickým odštartovaním 16. ročníka CELOSLOVENSKÉHO DETSKÉHO ČITATEĽSKÉHO MARATÓNU "ČÍTAJME SI…2025"
Kedy? V pondelok 24. marca 2025 o 10:00 hod.
Kde? V kníhkupectve Panta Rhei v Auparku v Bratislave
Kto? Žiaci zo špeciálnej ZŠ Karpatská z Bratislavy a žiaci I. a II. stupňa zo ZŠ Na bielenisku z Pezinka s pedagógmi**.**
Beseda: O knihách a čítaní budeme besedovať s PhDr. Martou Hlušíkovou, renomovanou spisovateľkou literatúry pre deti, poetkou, prozaičkou, prekladateľkou, autorkou odbornej literatúry.
Čítanie: Žiaci si budú spoločne nahlas čítať aj úryvky kníh vo viacerých jazykoch *(napr. slovensky, česky, anglicky, poľsky, francúzsky, ukrajinsky, španielsky, rusky, macedónsky, rumunsky…)*
Toto podujatie podporuje i myšlienku inklúzie a integrácie, pomáha nielen rozvíjať čitateľské schopnosti, ale podporuje aj vzájomné porozumenie a rešpekt, tým, že vytvára priestor kde sa každý cíti vítaný a zapojený.
Ďalší hostia: Prídu aj psychologičky z Linky detskej istoty, zástupcovia z Vydavateľstva Slovart, Kníhkupectva Panta Rhei, študenti VŠ psychlógie, zástupcovia NIVAM a ďalší.
Podujatie bude moderovať už tradične Katka Brychtová.
Organizátor: Linka detskej istoty, n. o. v spolupráci s partnermi: školami, Vydavateľstvom Slovart, Kníhkupectvom Panta Rhei
------

Poďakovanie:

Za podporu **„ČÍTAJME SI...2025"** patrí špeciálne poďakovanie aj Ministerstvu školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR a Národnému inštitútu vzdelávania a mládeže – NIVAM. Ďakujeme aj všetkým partnerom – organizátorom podujatí „ČÍTAJME SI...2025" v jednotlivých knižniciach, na školách, či v kluboch a centrách po celom Slovensku. A v neposlednom rade ďakujeme všetkým partnerom, ktorí nám každoročne s podujatím pomáhajú: Vydavateľstvu SLOVART, Kníhkupectvu Panta Rhei, Slovenskej asociácii knižníc, Spolku slovenských knihovníkov a knižníc, moderátorke Kataríne Brychtovej a ďalším.

Za darované knižné ceny do žrebovania ďakujeme Vydavateľstvu SLOVART, Vydavateľstvu Divadlo SpozaVoza, Vydavateľstvu IKAR, Vydavateľstvu Sportmedia, ako i individuálnym darcom kníh: spisovateľom a ilustrátorom.

Pre viac informácií kontaktujte: **Mgr. Táňa Ivanič | 0918-964-468 | tana@ldi.sk | viac info o našich službách: www.ldi.sk**

Linka detskej istoty (LDI) je prvou TELEFONICKOU aj ON-LINE (čet a email) LINKOU, špecializovanou na problematiku detí a mládeže na Slovensku. Fungujeme nepretržite už od roku 1996 NON-STOP 24/7, BEZPLATNE a ANONYMNE pre celé územie Slovenska a za obdobie 29 rokov sme poskytli odborné dištančné poradenstvo viac ako 3 miliónom deťom, mladým ľuďom i dospelým kontaktujúcim naše poradenské Linky: 116111, 11600, 0800-500-500, ON-LINE poradne ako i špecializované odborné poradne pre dospelých v záujme detí. Viac informácií nájdete na www.ldi.sk

---

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA, VÝSKUMU, VÝVOJA A MLÁDEŽE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Toto podujatie bolo podporené z dotácií Ministerstva školstva, výskumu, vývoja a mládeže v oblasti práce s mládežou, ktoré administruje NIVAM – Národný inštitút vzdelávania a mládeže

NIVAM
NÁRODNÝ INŠTITÚT VZDELÁVANIA A MLÁDEŽE